

MARIA ADOLFSSON

Sanning, lögn och konsekvens

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

MARIA ADOLFSSON HAR ÄVEN SKRIVIT:

... alla för en, 2007 (på annat förlag)

Felsteg, 2018

Stormvarning, 2019

Mellan djävulen och havet, 2020

Spring eller dö, 2021

Fallvind, 2022

Nödvändigt ont, 2023

Tiga som muren, 2024

www.wwd.se

ISBN 978-91-46-24275-8

COPYRIGHT © Maria Adolfsson, 2025

OMSLAG Kerstin Hanson

FÖRSTA TRYCKNINGEN

TRYCK ScandBook, EU 2025

*Alla eventuella likheter med nu levande eller döda personer är
fullständigt avsiktliga.
Av hänsyn till fantasin har dock verkligheten justerats en smula.*

Prolog

– Den åtalade döms således till villkorlig dom samt sextio dagsböter à etthundra kronor. Så långt rättens utlåtande.

Tingsrättens ordförande samlar ihop pappren framför sig, trycker fast locket på reservoarpennan med ett klick och stoppar ner den i kavajens innerficka. Jag ser hur han trutar fundersamt med munnen, som om han överväger att stanna där.

Så böjer han sig fram och spänner blicken i mig över kanten på glasögonen.

– I övrigt skulle jag också som en personlig rekommendation råda den åtalade att på frivillig basis söka någon form av behandling, förslagsvis aggressionsterapi. Vid ett eventuellt återbesök kommer rätten inte att se lika välvilligt på saken.

Han gör en paus och lägger till ett kort:

– Lycka till.

Inbillar jag mig bara den lilla dragningen i ena mungipan? Ett ofrivilligt leende eller kanske snarare en grimas av avsky.

– Tack, mumlar jag och ser ner på mina händer.

Tio minuter senare står jag utanför rådhuset tillsammans med min advokat. Emil Santesson kastar en snabb blick på sin mobil och rättar till kragen på överrocken.

– Jaha ja, säger han. Det där var nog det absolut bästa resultat vi kunde hoppas på. Givet omständigheterna, alltså.

Jag svarar inte. Tänker att han antagligen har rätt. Omständigheterna, så som omvärlden ser på dem, har förmodligen

tolkats som förmildrande, men inte tillräckligt för att låta mig gå utan en näsbränna. Dagsböterna hade jag väntat mig; Santesson hade varit tydlig på den punkten, men det andra var jag inte förberedd på.

– Aggressionsterapi, mumlar jag. Jag vet inte ...

– Jag ska hjälpa dig med några kontakter, avbryter Santesson samtidigt som det piper till i hans mobil. Det är viktigt nu att du tar tag i din situation och att du söker hjälp för att komma till rätta med din ... problematik. Vi vill ju inte stå här igen om några månader, eller hur?

Jag nickar först och skakar sedan instämmande på huvudet för att visa att jag förstår och håller med samtidigt som jag hör att det piper till i hans mobil igen. Noterar blandningen av stress och beslutsamhet i Santessons ansikte när han tvingar sig att stå kvar för att svara på mina eventuella frågor, men i tankarna är han redan långt härifrån.

Just den där minen är jag alltför väl bekant med, men den här gången får den mig inte att vilja skrika högt. Faktum är att jag är lika lättad som Emil Santesson över att våra vägar nu skiljs.

– Ja, tack då, säger jag, sträcker fram handen och pressar fram ett leende.

– Jag mejlar dig kontakterna redan idag efter lunch, säger Santesson. Ta hand om dig nu.

Ta hand om dig nu.

Orden väcker det som inte får väckas och skickar en liten ilning av ilska från pannloben och ut genom näsborrarna.

Jag nickar pliktskyldigast.

Måste ringa den där kontakten direkt, tänker jag och ser Santessons rockskört vaja i vinden när han med mobilen tätt tryckt mot örat och med långa steg försvinner gatan ner.

KAPITEL 1

Första besöket

– Så vad är det som har fått dig att komma hit?

Kvinnan framför mig lutar sig tillbaka i den väl insuttna snurrfåtöljen, greppar en liten anteckningsbok och lägger upp det ena benet över det andra.

Vi har redan gått igenom formalia: tio gåingers korttids-terapi, tisdagar och torsdagar under fem veckor. Eventuella återbud med mindre än tjugofyra timmars varsel kommer att debiteras. Jag har valt Swish som betalningsmetod; på något sätt verkar alltihop mer normalt, i alla fall mindre dramatiskt, om jag betalar för det här kalaset på samma sätt som om jag betalade för en lunch.

Nu speglar jag hennes rörelse, lutar mig tillbaka och lägger upp benet, vickar lite med foten. Mobilen är avstängd, men jag behåller den i knäet.

Hon ler.

Jag försöker le.

– Jag vet inte riktigt, säger jag.

Lögn.

Det är inte bara tingsrättens ordförande som kommit med rekommendationen att söka hjälp. Under de senaste veckorna har sammanlagt sex personer med större eller mindre inblick i mitt liv föreslagit samma sak.

Du måste gå och prata med någon. Tystnaden som följer får det att krypa i kroppen. Är det så här det kommer att bli under de tio timmar vi har framför oss? Hon med tillbakalutat intresse,

vippande på en Birkenstockklädd fot. Jag på den utfrågades bänk, stel och på min vakt.

Anteckningsblocket ligger fortfarande orört i psykologens knä, men pennan är beredd. Och det står faktiskt en låda med pappersnäsdukar på det lilla bordet intill mig. Det gör verkligen det.

Hela scenariot får det att strama i mina mungipor och förvirrad undrar jag om jag håller på att börja skratta eller brista ut i gråt.

Men jag måste svara, påminner jag mig, måste säga något nu.

– Det har väl hänt en del saker på senaste tiden som fått mig att inte må så bra, försöker jag.

Jag får en bekräftande nickning i gengäld.

– Och hur har det tagit sig uttryck? Du nämnde när du ringde att du gjort något som lett till att du hamnat i tingsrätten och fått dagsböter.

– Som jag har betalt, flikar jag snabbt in. Vartenda öre.

Hon nickar igen utan att kommentera. Verkar vänta på att jag ska fortsätta. Jag tvekar igen. Nu gäller det att lägga orden rätt.

– Fast, sanningen att säga har jag väl sagt och gjort en del andra saker också på sista tiden som ... Ja, som kanske inte har varit så ... genomtänkta, helt enkelt. Sådant som gått ut över andra. Men jag har av någon anledning blivit så ... arg. Jag har aldrig varit det förut, lägger jag till.

– Det låter som att du har en del andra känslor att brottas med också. Sorg, rädsla, kanske.

– Det är möjligt, muttrar jag avfärdande. Men mest är jag arg. Det är det som är problemet.

Hon ler igen och lutar sig lite framåt.

– Vet du, Astrid. Då tycker jag att du tar och berättar för

mig vad som har hänt. Vad som fått dig att börja reagera på det här sättet som du beskriver.

Jag kväver en suck.

– Jag vet inte riktigt var jag ska börja, säger jag och slår ut med händerna så att min mobil glider ner på golvet.

Får en kort respekt medan jag plockar upp den och funderar på hur jag ska lägga upp det för att historien ska hålla samman och verka trovärdig.

För att hon ska orka lyssna.

Med ens känns alltihop meningslöst. Varför ska jag sitta här och spy ur mig saker som knappast är vare sig unika eller särskilt spännande. Ta tio timmar i anspråk från någon som under studietiden säkert läst om psykologins mest fascinerande fall och diagnoser, antagligen med högtflygande ambitioner om att kunna frälsa sina patienter från sig själva, men som nu tvingas tillbringa dagarna med att sitta i en snurrfåtölj i konstläder och lyssna på ännu en medelålders kvinna som beklagar sig över hur livet blivit.

Nej, det blir inte alltid som vi trodde, tänker jag tyst och sneglar på psykologen. Varken för dig eller mig.

Högt säger jag:

– Hur långt tillbaka ska jag gå?

– Så långt du vill. Och du kan börja precis var som helst, det spelar ingen roll i vilken ordning du berättar.

För ett par sekunder brottas jag med orden. ”Det spelar ingen roll i vilken ordning...”

Spelar någonting av det som hänt någon roll? Finns det någon mening med att jag sitter här och slösar bort både hennes och min tid?

Och varför kan människan inte ställa konkreta frågor? Gärna sådana som kan besvaras med ja eller nej.

Vad fan ska jag säga?

Jag öppnar munnen för att protestera, men kommer av mig och blir sittande utan att säga något tills tystnaden blir outhärdlig.

Så hör jag mig själv börja prata.

KAPITEL 2

Alltihop förändrades den där eftermiddagen i mitten av augusti, på gränsen mellan stranden och skogsbrynet.

Eller rättare sagt hade det hela börjat ännu ett par månader tidigare, en junimorgon då jag just kommit ut ur duschen och fann min man med beslutsamt sammanbitna käkar lugnt och metodiskt vika ihop ännu en av sina kostymer och placera den ovanpå dem som redan låg i en av de bågge resväskor han placerat på sängen.

Att mitt äktenskap tagit slut under förödmjukande former hade jag förstått i samma ögonblick som jag bevittnade scenen i sovrummet, men inga andra känslor än en kväljande skam skulle ta mig i besittning de närmaste månaderna.

Inga tårar, ingen ilska. Inte ens någon förvåning.

Allt det skulle komma långt senare.

Samma morgon som min man lämnat mig gick jag till jobbet som vanligt, och jag tror att jag deltog på ett möte, kanske till och med ledde det, men jag är inte helt säker. Kanske fattade jag rent av några viktiga beslut om någonting, gav någon i uppdrag att göra något, men inte heller det kan jag säga med bestämdhet.

Det enda jag har är suddiga minnesfragment av vad som hände sedan: hur jag satt vid min vanliga plats och stirrade på datorskärmen, oförmögen att röra mig eller ens tänka. Jag minns att någon orolig röst frågade hur det stod till, men att jag inte kunde förmå mig att öppna munnen för att svara.

Vem som hade ingripit och kontaktat HR vet jag inte, bara att någon följt med mig i en taxi till företagsläkaren.

Nästan en hel sommar senare, efter några veckors sjukskrivning följt av nästan fem veckors semester, var det fortfarande skammen och något slags handlingsförlamning som höll mig i ett fast grepp.

Som instängd i en skyddande ostkupa av glas hade jag under den tiden svarat i telefon, berättat vad som hänt när någon bad mig att göra det, öppnat dörren som man ska när någon ringt på, tagit emot ännu en bukett tulpaner, ännu en flottig påse med fikabröd, erbjudit kaffe, satt på bryggaren och suttit där vid köksbordet, lydigt beredd att svara på frågor om min belägenhet.

Och jag hade hört mina egna ord, men som om de kom utifrån någonstans. En främmande röst, som om det var någon annan än jag som svarade entonigt på alla frågor.

Jag hade registrerat beklagande leenden på andra sidan kupans glas och liksom på avstånd uppfattat vänliga röster som ville att jag skulle *prata om det* och *gråta ut ordentligt*, att det skulle kännas bättre då. Röster som så småningom, i takt med att dagar och veckor passerade, antagit en alltmer uppfordrande ton, röster som uppmanade mig att agera si eller så.

Gå ut en sväng i alla fall. Det var ett strålände sommarväder där ute, en riktig värmebölja.

Vänner oroade sig, ringde eller tittade förbi. Jag minns att Åsa och Erika var där; de kom samtidigt och jag uppfattade blickarna de utväxlade med varandra, men vet inte om det var jag själv eller det jag berättade som fick dem att med bekymrade miner långsamt skaka på huvudet.

Min son kom förbi, flera gånger, men Olle ställde inga frågor. Sa bara att han pratat med pappa, som förklarat att vi bestämt oss för att skilja oss.

Jag orkade inte protestera mot ordvalet. Sa ingenting om att "vi" inte bestämt någonting.

Förmådde inte mer än humma något när Olle sa att både han och Hanna var oroliga för mig, att jag måste svara i telefonen när det ringer. Att jag måste äta åtminstone.

Hanna ringde förstås från Malmö, och min dotters tålmod med mig, som i vanliga fall balanserar på slak lina, höll den här gången faktiskt i sig flera veckor innan oroliga frågor om min hälsa förvandlades till frustrerat suckande över min reaktion på det som hänt. Ville jag inte komma ner några dagar och hälsa på? Både Kalle och ungarna skulle bli så glada.

Det ville jag inte.

Jag minns inte om någon sa att jag skulle ta mig i kragen eller inte. Det hade i alla fall inte gjort någon skillnad.

Så snart jag avslutat telefonsamtalet eller stängt ytterdörren lade jag mig i sängen igen. Sökte och fick ibland välsignelse i form av några timmars sömn, men lika ofta förblev jag vaken, liggande på rygg med torra ögon bakom neddragna rullgardiner.

Ibland gick jag ut i köket, inte för att jag kände någon egentlig hunger i sommarhettan som trängde sig in i huset, utan mest för att stilla illamåendet och se till att få i mig mer vätska när jag såg att urinen i toalettstolen hade antagit en färg som påminde om starkt te.

Sedan lade jag mig igen. Sköt undan tankar, tog långa omvägar runt allt det jag inte orkade känna.

Bara en sak var jag hela tiden fullständigt klar över under de där sommarveckorna, och det var tidens gång. Jag var smärtsamt medveten om vilken dag det var och hur mycket klockan var.

Ett ständigt bevakande av timmar, dagar och veckor, som inte segade sig fram där jag låg i min torrögda ensamhet,

utan rusade i en fasansfull takt mot en tidsfrist som höll på att löpa ut. En obehaglig nedräkning mot den ofrånkomliga tidpunkt då mina semesterveckor var slut och jag måste möta omvärlden igen.

Förmodligen var det till slut insikten om att det ögonblicket skulle infinna sig om mindre än nittio timmar som gjorde att jag den där eftermiddagen i augusti motvilligt kravlade mig upp ur sängen utan att veta om telefonen eller dörrklockan ringt.

I köket strömmade solljuset in och visade obarmhärtigt att allt utom just tiden stått stilla. Ett tunt lager damm över diskbänk och köksbord i instängd sommarvärme.

Jag hittade ett paket knäckebröd i skåpet och en möjlig ost i kylan, lyckades skära av en bit utan blågrön beläggning och svalde mödosamt ner de torra tuggorna med ett glas vatten medan jag kände svetten rinna under armar och bröst.

Och jag tror att det var då, när den kvalmiga hettan till slut fick mig att öppna köksfönstret och jag förnam en rörelse av den varma vinden där ute, som jag insåg att känslan av skam och förnedring över att ha blivit ratad nu fått sällskap av något annat som börjat röra sig inom mig. En tickande oro och något som antagligen måste vara . . . sorg.

I alla fall konstaterade jag att det blivit tjockt i näsan och att jag fick stryka bort några tårar som letat sig ner under hakan. Jag minns att jag ropade till när jag kände det blöta mot handloven, kanske av förvåning eller kanske i ett välkomnande av vilken jävla känsla som helst som kunde få den där kväljande skammen att göra sig lite åt sidan för en stund.

Som om sorgen förde med sig en liten lättnad.

Och kanske var det just därför jag lyckades motstå impulsen att återvända till sängen och i stället letade fram min bad-

dräkt ur garderoben, drog på mig frottémorgonrocken och tio minuter senare, utan att egentligen ha bestämt mig för att lämna huset, befann mig gående på stigen genom skogen på väg ner mot sjön.

KAPITEL 3

Det hade varit ännu en stekhet dag, och på stranden syntes lämningar efter badande besökare. Omkring överfulla papperskorgar bökade skrånande måsar runt bland sönderrivna påsar och kartonger med matrester.

Trots att klockan inte kan ha varit mer än fem, halv sex hade de flesta badgäster redan gett sig av hemåt, antagligen för att äta middag, och bara några enstaka små grupperingar fanns kvar på stranden.

Jag tog av mig morgonrocken, sparkade av mig sandalerna och vadade ut.

Det hade mulnat till i väster och den tryckande luften hade blivit några grader svalare, men än kunde jag se enstaka strimmor av klarblå himmel mellan molnen. Vattnet var varmt och jag lät mig omslutas medan jag flytande på rygg blundade och kände hur jag bars upp underifrån så länge jag andades långsamt.

Funderade på att låta bli.

När de första regndropparna landade i pannan ryckte jag till, öppnade ögonen igen och sneglade in mot stranden. De sista besökarna hade hastigt packat ihop och skyndade nu med tomma kylväskor i händerna och badrockar fladdrande runt benen i väg bort mot parkeringen. En man hade stannat till och vände sig ut mot sjön. Gestikulerade och såg ut att ropa något, men med öronen under vattenytan kunde jag inte upp-

fatta vad, och när jag väl rätat upp mig hade han redan vänt om och med snabba steg följt efter de andra.

Fortfarande kvar i min glasbubbla betraktade jag förstrött hur enstaka regndroppar inom loppet av ett par minuter förvandlades till ett kulspruteregner över vattenytan. Jag insåg att jag kommit en bra bit ut, vände mig och började simma mot land. Vanligtvis är jag en hyfsat god simmare, men nu gick det trögt; jag antar att veckor utan mat eller rörelse tog ut sin rätt och varje simtag kändes avigt och stelt. För att orka vände jag mig flera gånger på rygg och insåg att molnen där uppe dragit ihop sig till en jämngrå massa och vattenytan krusades av en tilltagande vind.

I samma stund som jag äntligen kände att jag bottnade igen såg en vindil tag i trädskronorna och fick topparna att buga djupt, och medan jag på skakande ben vadade den sista biten upp såg jag att himlen ovanför skogsbrynet nu blivit blåsvart.

Förvirrad drog jag på mig morgonrocken och försökte snabbt borsta bort sanden från den ena foten innan jag stack ner den i sandalen. När jag gått hemifrån hade det väl inte funnits några tecken på oväder? Eller ...? Visst hade jag känt att luften var kvav, men den där tryckande känslan var något som jag vant mig vid.

I samma ögonblick lystes det blåsvarta upp av några snabba blixtar som alldeles för snart följdes av ett hotfullt muller.

Där på strandremsan intill skogsbrynet, när jag för första gången på många veckor tagit mig ut ur huset, var tankarna tröga och huvudet tomt på allt jag lärt mig om situationer som denna. Som om en högtryckstvätt spolat bort all kunskap och i samma rörelse svept med sig min förmåga att fatta ett rationellt beslut. Det enda jag visste med säkerhet var att jag måste därifrån.

Jag ignorerade hur sanden raspade mot den andra foten

och hoppande på ett ben försökte jag tvinga in den i skon, misslyckades, höll på att förlora balansen, men parerade i sista stund.

Det var i det sekundkorta glappet mellan att stranden än en gång lystes upp som av en skarp kamerablixt och det efterföljande braket som rädslan slog till med full kraft. Villrådigt rafsade jag runt bland lärdomar och råd vid åskväder medan jag desperat såg mig omkring:

Undvik öppna platser.

Ta inte skydd under höga träd.

Vatten leder elektricitet.

Oförmögen att avgöra åt vilket håll jag borde springa för att sätta mig i säkerhet frös jag till medan tankarna snurrade runt som i en torktumlare.

Exakt vad jag verkligen gjorde sedan vet jag inte. Kanske hade jag försökt rusa ner mot vattenbrynet för att undvika de höga träden i alla fall, eller möjligen hade jag bestämt mig för att skynda upp mot skogsbrynet för att undvika vattnet. Eller så förblev jag helt enkelt stående där mitt på stranden, fastfrusen i min skräck.

Jag har ingen aning.

Vet bara att jag för ett ögonblick upphörde att existera när nästa blixst slog mig till marken.

Efteråt har jag ofta tänkt att just den åskvigg som var nära att döda mig i själva verket blev min räddning. Att alltihop fungerat som en omstart av en krånglande dator. Men det var långt senare, när jag överhuvudtaget börjat tänka igen.

Mitt starkaste minne av hela händelsen, nu så här i efterhand, är lukten jag kände när jag vaknade upp igen. Den stickande lukten av bränt hår och svavel som sved i näsborrarna redan innan jag slog upp ögonen.

Den och en känsla av att ha blivit sparkad i bröstkorgen av en häst.

Och jag minns att armar och ben var avdomnade, men samtidigt invaderade av en krypande, stickande känsla som jag inte kan beskriva bättre än så, men som jag aldrig kommer att glömma. Som om varje muskel i min kropp varit hopdragen i kramp och nu blivit fullständigt kraftlös.

Jag har fortfarande ingen aning om hur jag till slut lyckades resa mig och faktiskt gå hem. Men det måste jag ha gjort insåg jag när jag nästa morgon vaknade i sängen, fortfarande iklädd en fuktig baddräkt, morgonrock av frotté och med sandiga fötter. En med sandal, en utan.

Allt var som vanligt igen.

Allt var annorlunda.